

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

MEGEP

(MESLEKİ EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN
GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ)

AYAKKABI VE SARACIYE TEKNOLOJİSİ

ERKEK SANDALET MODELİ

ANKARA 2007

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen modüller;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 02.06.2006 tarih ve 269 sayılı Kararı ile onaylanan, Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 42 alan ve 192 dala ait çerçeve öğretim programlarında amaçlanan mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik geliştirilmiş öğretim materyalleridir (Ders Notlarıdır).
- Modüller, bireylere mesleki yeterlik kazandırmak ve bireysel öğrenmeye rehberlik etmek amacıyla öğrenme materyali olarak hazırlanmış, denenmek ve geliştirilmek üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır.
- Modüller teknolojik gelişmelere paralel olarak, amaçlanan yeterliği kazandırmak koşulu ile eğitim öğretim sırasında geliştirilebilir ve yapılması önerilen değişiklikler Bakanlıkta ilgili birime bildirilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları, işletmeler ve kendi kendine mesleki yeterlik kazanmak isteyen bireyler modüllere internet üzerinden ulaşılabilir.
- Basılmış modüller, eğitim kurumlarında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılır.
- Modüller hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz ve ücret karşılığında satılamaz.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ- 1	3
1. KALIP ÜZERİNE MODEL ÇİZME.....	3
1.1. Sandalet	3
1.1.1. Tanım.....	3
1.1.2. Özelliği	3
1.1.3. Model Çeşitleri	3
1.2. Kalıp Üst ve Alt Yüzeyini Bantlama.....	5
1.2.1. Kalıp Üst Yüzeyini Bantlama.....	5
1.2.2. Kalıp Alt Yüzeyini Bantlama	5
1.3. Kalıp Üzerine Model Çizmek.....	6
UYGULAMA FAALİYETİ.....	11
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	12
ÖĞRENME FAALİYETİ- 2	14
2. YÜZ İSTAMPALARI	14
2.1. Bant Sökme Tekniği	14
2.2. Bant Yapıştırma Tekniği	14
2.3. Düzeltme	15
2.4. Paylar.....	15
2.5. Yüz İstampaları	15
2.6. Kontrol	17
UYGULAMA FAALİYETİ.....	18
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	19
ÖĞRENME FAALİYETİ- 3	21
3. TABAN ELEMANLARI İSTAMPALARI	21
3.1. İç Taban İstampası.....	22
3.2. Bütün Şilte İstampası.....	22
UYGULAMA FAALİYETİ.....	23
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	24
MODÜL DEĞERLENDİRME	26
CEVAP ANAHTARLARI	27
KAYNAKÇA	28

AÇIKLAMALAR

KOD	542TGD303
ALAN	Ayakkabı ve Saraciye Teknolojisi
DAL/MESLEK	Ayakkabı Modelistliği
MODÜLÜN ADI	Erkek Sandalet Modeli
MODÜLÜN TANIMI	Erkek Sandalet Modeli için kalıp üzerine model çizme, yüz ve mostra ıstampalarını çıkarma becerilerini içeren öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/24
ÖN KOŞUL	
YETERLİK	Erkek sandalet modeli çıkarmak
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Gerekli ortam sağlandığında tekniğe uygun erkek sandalet modelini çıkarabileceksiniz. Amaçlar 1. Erkek sandalet modelini kalıp üzerine çizebileceksiniz. 2. Erkek sandalet modelinin yüz ıstampalarını çıkarabileceksiniz. 3. Erkek sandalet modelinin taban elemanları ıstampalarını çıkarabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Atölye ve Laboratuvar Donanım: Ayakkabıcılık mezurası, kalıp, ökçe merdiveni, pergel, cetvel, rulet ve karton.
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	➤ Modülün içinde yer alan her öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendirebileceksiniz. ➤ Modül sonunda kazandığınız bilgi ve becerileri ölçmek amacıyla öğretmeniniz tarafından hazırlanacak ölçme araçları ile değerlendirileceksiniz.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Bugün kullandıklarımıza yakın görünen sandalet modellerinin ilk olarak Asya ve Mısır'da ortaya çıktığı ve dünyaya bu uygarlıklardan yayıldığı tahmin ediliyor. Mısır, Sümer, Pers kabartmalarında ve resimlerinde görülen düz tabanlı, çapraz bantlı sandaletler papirüs yapraklarının ayak altına bağlanmasıyla, daha ileriki tarihlerde ise deri ve kösele kullanılarak üretilmiş. Eski Mısır'da üretilen ilk sandaletlerin, sadece seçkinler ve önemli kişiler tarafından kullanıldığı biliniyor. Rahipler ve üst düzey yöneticiler. Aşağıdaki fotoğrafta yaklaşık 10.500 yıl önce hasırdan örülen sandalet görülmektedir.

Bu modül ile erkek sandalet modelini kalıp üzerinde çizip yüz, ve mostra ıstampalarını çıkartabileceksiniz.

Kazanacağınız bu beceriler iş hayatınızda sizlere rehberlik yapacaktır.

10.500 yıllık sandalet

Bu modülde anlatılan model

ÖĞRENME FAALİYETİ- 1

AMAÇ

Bu faaliyette verilen bilgiler doğrultusunda, gerekli ortam sağlandığında erkek sandalet modelini kalıp üzerine çizebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Model, ıstampa kitaplarından ve yabancı kaynaklardan erkek sandalet modelleri ile ilgili araştırma yapınız. Yaptığınız bu araştırmayı rapor halinde hazırlayarak sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

1. KALIP ÜZERİNE MODEL ÇİZME

1.1. Sandalet

1.1.1. Tanım

Yalnız tabanı bulunan, ayağa kordon ve kayışla (bant veya atkı) bağlanan açık ayakkabı türüne sandalet denir. Sıya derileri genellikle kalın deriden yapıldığı için astar gerektirmez. Sıcak mevsimlerde giyilir. Sandalet kalıpları diğer kalıplara göre daha kısadır. Bunun nedeni taban biçiminin ve boyunun ayakla aynı olmasıdır.

1.1.2. Özelliği

Ayağa; bilekten bağlanan ve sayası bant (Atkı) olan ayağın tabanını koruyan ayakkabı türüdür.

1.1.3. Model Çeşitleri

Sandaletler çok çeşitli şekillerde sınıflandırılabilir. Burada kısaca şu şekilde sınıflandıracamız:

- **Arkası açık sandalet:** Arkası açık, bilekten bağlı sandalet türüdür, Fotoğraf 1.2.

Fotoğraf 1. 1: Arkası açık sandalet

- **Arkası ve önü açık sandalet:** Burun kısmının ve arka kısmının açık olduğu sandalet türüdür. Fotoğraf 1.2.

Fotoğraf 1. 2: Arkası ve önü açık sandalet

- **Parmak arası sandalet:** Bu modelin özelliği, burun kısmının parmak arası olmasıdır, Fotoğraf 1.3.

Fotoğraf 1. 3: Parmak arası sandalet

- **Topuk kapalı sandalet:** Arka kısmında fileto şeklinde saya parçası olan sandalet türüdür, Fotoğraf 1.4.

Fotoğraf 1. 4: Topuk kapalı sandalet

- **Spor sandalet:** Spor ayakkabının sandalet şeklinde tasarlanması ve üretilmesidir (Fotoğraf 1.5).

Fotoğraf 1. 5: Spor sandalet

1.2. Kalıp Üst ve Alt Yüzeyini Bantlama

1.2.1. Kalıp Üst Yüzeyini Bantlama

- Profil çıkarma modülünde olduğu gibi dış ve iç yüzeye atkı bantları atılır.
- Daha sonra bant yarım üste bindirilerek burundan yüz ortasına kadar bantlanır.
- Yüz ortasından kalıp üst noktasına kadar bant yüz ortasında çapraz ve yine yarım üste olacak şekilde bantlanır.
- Dış ve iç yüzeylerde kalan kısımlar, sırası ile en son arka orta çizgiyi kapatacak şekilde, ayrı ayrı yine yarım üste bantlanır. Kalıbı bant ile kaplama esnasında bantlar, 10-15 mm civarında alt ve üst yüzeye dolandırılır.
- Bantların fazlalığı kalıp üst ve alt kenarlarından, güvenli ve düzgün bir şekilde temizlenir. Fotoğraf 1. 6'ya bakınız.

Fotoğraf 1. 6: Kalıbın üst yüzeyinin bantlanması

1.2.2. Kalıp Alt Yüzeyini Bantlama

Kalıp üst yüzeyindeki bant sökülmeden hemen alt yüzey şu şekilde bantlanır:

- Bantlar en fazla 3 mm üste binecek şekilde uzunlamasına atılır.
- Yine aynı şekilde en fazla 3 mm üste binecek şekilde enlemesine bantlar atılır.
- Fazlalıklar temizlenir. Bakınız Fotoğraf 1. 7.

Fotoğraf 1. 7: Kalıp alt yüzeyinin bantlanması

1.3. Kalıp Üzerine Model Çizmek

Kalıp üst ve alt yüzeyi bantlanıp temizlendikten sonra bant üzerinde sırası ile şunlar çizilir ve işaretlenir:

- Ön ve arka orta çizgiler
- Arka yükseklik (B noktası)
- Ön yüz ortası (V noktası)
- Dış ve iç milo başları
- Tarak çizgisi (Profil Çıkarma modülüne bakınız.).

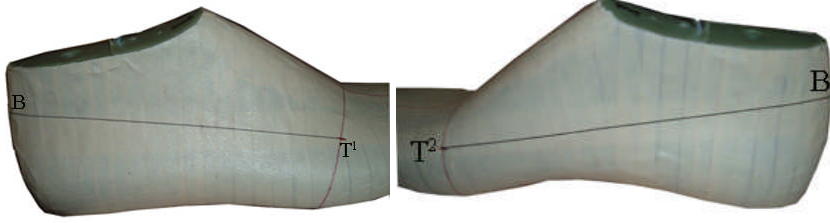
Temel ölçü ve noktaları bulunan kalıba aşağıdaki sıra ile model çizilir:

- Yüz orta noktasından dış tarak çizgisinin yarısı bulunarak T1 işaretlenir. Aynı şekilde iç tarak çizgisinin yarısı bulunarak T2 işaretlenir, (Fotoğraf 1.8).

Fotoğraf 1. 8: Tarak çizgisinin yarısının bulunması

- Standart kalıp uzunluğunun $1/5+10\text{mm}$ hesaplanarak arka yükseklik (B) bulunur. B noktası ile kalıbın dış tarak çizgisi ortası (T1) ve iç tarak çizgisi ortası (T2) cetvel veya mezura yardımı ile birleştirilir, (Fotoğraf 1.9).

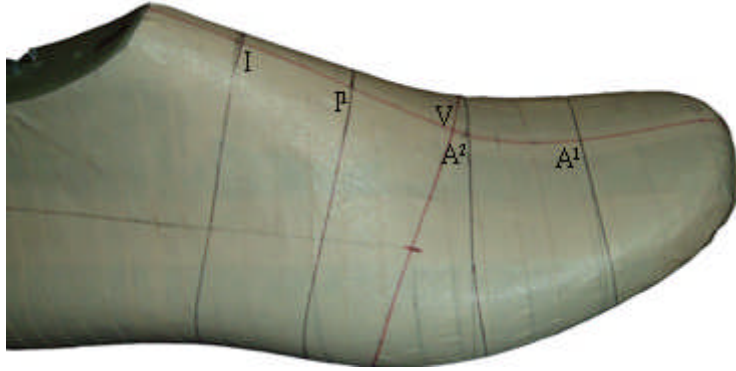

a. Dış form

b. İç form

Fotoğraf 1. 9: Arka yüksekliğin iç ve dış tarak çizgisi ile birleştirilmesi

- Yüz orta noktasından(V), ayak üst noktası (I) işaretlenir. (Ayak üst noktası: Standart Kalıp Uzunluğunun 1/4) . Kalıbın taban kenarına doğru modele göre bant çizgisi içte ve dışta mezura ile çizilir.
- I noktasından bant genişliği kadar ölçülüp, yüz ortasına doğru I¹ noktası işaretlenir. Bu noktadan da mezura yardımı ile bant kalıbın her iki tarafına doğru Fotoğraf 1.10'da görüldüğü gibi çizilir.
- V noktasından standart kalıp uzunluğunun 1/12'si ölçülerek A¹ noktası bulunur. A¹ noktasından tepe noktasına doğru bant genişliği kadar ölçülüp A² noktası bulunur. A² noktasından da kalıbın her iki tarafına, taban alt kenarına doğru Fotoğraf 1.10'da görüldüğü gibi çizilir.

Fotoğraf 1.10: Bantların çizimi

- Arka bandı çizmek için arka yükseklik noktası (B) ortalanarak bant çizilir. Bant genişliği B noktasının her iki tarafında eşit olmalı. Bant, kalıbın iç ve dış tarafına çizilir Fotoğraf 1.11.

Fotoğraf 1.11: Arka bandın içe çizimi

- Modele bağlı olarak arka bandın birleşme yeri işaretlenmelidir. Bu modelde zımba ile tutturulduğu için zımba yeri ve toka yeri Fotoğraf 1.12'de görüldüğü gibi gösterilmiştir. Ayrıca bandın bittiği yerde gösterilmelidir.

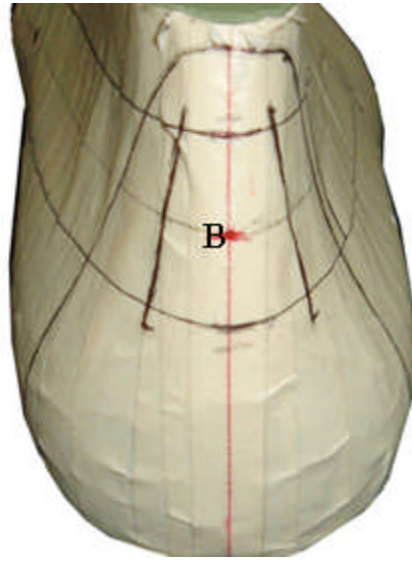
Fotoğraf 1.12: Arka bandın dışa çizimi ve toka yeri

- İç bant içinde aynı şekilde zımba yeri gösterilir (Fotoğraf 1.13).

Fotoğraf 1.13: İç bant

- Filetonun şekli Fotoğraf 1. 14'te görüldüğü gibi çizilir. Bandın geçeceği yerler işaretlenir.

Fotoğraf 1.14: Fileto çizimi

- Bantların ve filetonun geldiği yerler tabana işaretlenir (Fotoğraf 1.15).

Fotoğraf 1.15: Tabanın işaretlenmesi

- Model çizimi bittikten sonra sandalet modelindeki boş yerler düzgünce kesilerek kalıp üzerinden temizlenir (Fotoğraf 1.16).

Fotoğraf 1.16: Modeldeki boş yerlerin temizlenmesi

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Kalıp bantlayınız.	➤ Kalıbın dış-ıç yüzeylerini bantlayınız.
➤ Temel noktaları işaretleyiniz.	➤ Bant fazlalıklarını temizledikten sonra ön ve arka orta çizgileri çiziniz. Milo başlarını, tarak çizgisi, yüz ortası, konturpuan noktası ve ayak üst noktasını işaretleyiniz.
➤ Kalıbın alt yüzeyini bantlayınız.	➤ Kalıp alt yüzünü önce uzunlamasına sonrada enine bantlayınız.
➤ Modeli kalıp üzerine çiziniz.	➤ Konu anlatımı sırasında verilen ölçülere göre modeli kalıp üzerine çiziniz.
➤ Kalıbın alt yüzeyine gelen kenarlarını işaretleyiniz.	➤ Model çizgilerinin kalıp alt kenarına değen kısımlarını alt yüzeydeki bant üzerine işaretleyiniz.
➤ Düzeltmeleri yapınız.	➤ Model çizgilerini kontrol edip düzeltilmesi gereken yerleri düzeltiniz.
➤ Kalıp üzerindeki model dışında kalan fazlalıkları temizleyiniz.	➤ Düzgün ve doğru kesiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

OBJEKTİF TEST (ÖLÇME SORULARI)

Aşağıdaki cümlelerini doğru veya yanlış olarak değerlendiriniz.

1. (...) Yalnız tabanı bulunan, ayağa kordon ve kayışla (Bant veya atkı) bağlanan açık ayakkabı türüne sandalet denir
2. (...) Modele uygun olarak çizilen bantlar ve fileto şekli taban üzerine işaretlenmelidir.
3. (...) Kalıbın tek yüzeyine model çizilmesi yeterlidir.
4. (...) Burnu kapalı model sandalet olmaz.
5. (...) Bantlar kalıp üzerinden kesilirken modelde boş olan yerler kesilir ıstampalar kalıp üzerinde bırakılır.

DEĞERLENDİRME

Objektif testteki cevaplarınızı, cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek, kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt yaşadığınız sorularla ilgili konuları, faaliyete dönerek tekrar inceleyiniz.

Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz uygulama testine geçiniz.

UYGULAMALI TEST

Sandalet için kalıp bantlayarak modeli üzerine çiziniz. Yaptığınız bu uygulamayı aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri		Evet	Hayır
1.	Kalıp profil çıkarma modülünde anlatıldığı şekilde bantlayıp işaretleme yaptınız mı?		
2.	Temel noktaları (Ön ve arka orta çizgi, tarak çizgisi) işaretlediniz mi?		
3.	Kalıbın alt yüzeyini (Profil Çıkarma modülünde anlatıldığı şekilde) bantladınız mı?		
4.	Modeli kalıp üzerine ölçülerine uygun şekilde çizdiniz mi?		
5.	Model çizgilerini kalıbın alt yüzeyine gelen kenarlarını işaretlediniz mi?		
6.	Düzeltilmeleri kontrol ederek yaptınız mı?		
7.	Kalıp üzerindeki model dışında kalan fazlalıkları temizlediniz mi?		
Toplam			

DEĞERLENDİRME

Uygulamalı testteki cevaplarınızın hepsi “Evet” olmalıdır. Eğer “Hayır” cevabınız varsa uygulamayı tekrar ediniz.

Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz diğer öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ- 2

AMAÇ

Bu faaliyette verilen bilgiler doğrultusunda, gerekli ortam sağlandığında erkek sandalet modelinin yüz ıstampalarını çıkarabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Model, ıstampa kitaplarından ve yabancı kaynaklardan erkek sandalet modelinin yüz ıstampalarını çıkarma yöntem ve teknikleri ile ilgili araştırma yapınız. Araştırmanızı rapor haline getirip sınıfta arkadaşlarınızla karşılaştırınız.

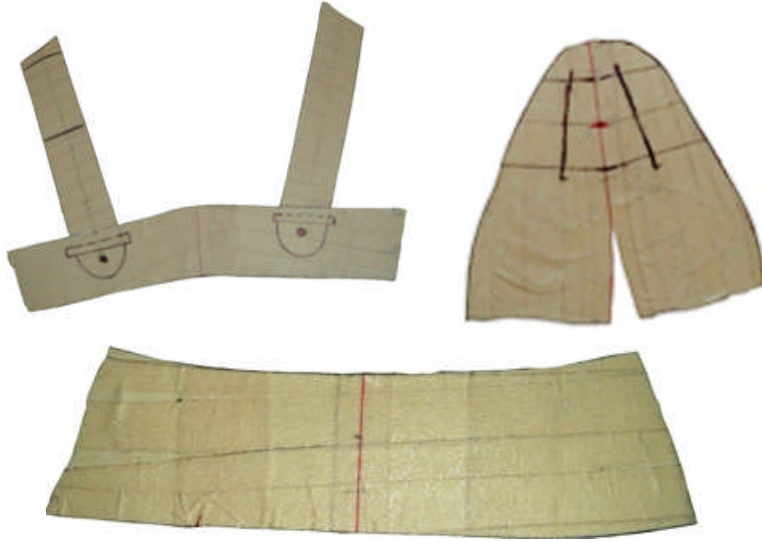
2. YÜZ İSTAMPALARI

2.1. Bant Sökme Tekniği

Bant kalıp üzerinden sökülürken yavaş bir şekilde, kırıştırmadan ve esnetmeden sökülür.

2.2. Bant Yapıştırma Tekniği

Bantlar kırıştırmadan ve esnetilmeden kartona düzgün bir şekilde yapıştırılmalıdır. Olabilecek kırışıklıklar tırnak ucuyla ve bıçağın arkası ile zedelenmeden düzeltilmelidir.

Fotoğraf 2. 1: Sandalet ıstampalarının kartona yapıştırılması

2.3. Düzeltme

Bandı kalıp üzerinden sökme ve kartona yapıştırma aşamasında oluşabilecek hatalardan dolayı, karton üzerindeki yüz ıstampası bant kenarları incelenir. Düzeltmesi gereken çizgiler kurşun kalemle tekrar düzgün bir şekilde çizilir.

2.4. Paylar

Terlik modelinin yüz ıstampalarında kullanılan paylar için Tablo 2. 1'e bakınız.

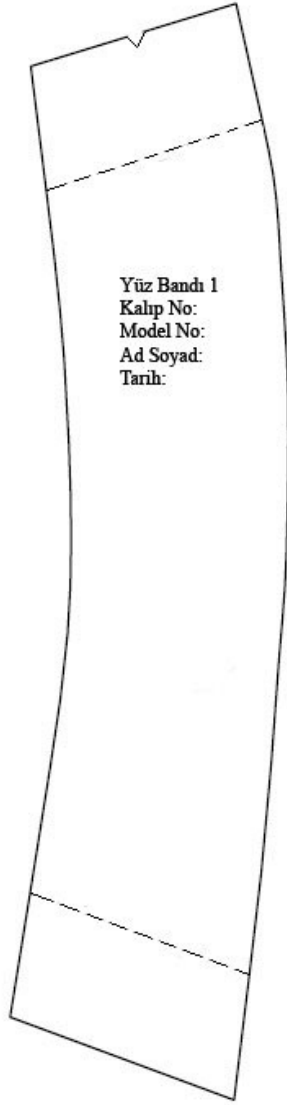
Pay verilecek kenar	Pay (mm)
Bindirme Kenarı (Eğer varsa) payı	8 mm
Çatı Dikişi	2 mm
Monta Payı	18 -20mm

Tablo 2. 1: Sandal modelinin yüz ıstampalarında kullanılan paylar

2.5. Yüz İstampaları

Düzeltilmeler yapıp paylar verildikten sonra ıstampa kenarlarından pürüzsüz bir şekilde kesilir. (Dikkat edilmesi gereken en önemli husus, kavisli kenarların düzgün bir şekilde elde edilmesidir.) Kesme işleminde, kesilecek kenar tek hamlede (Kesme işlemine ara vermeden) düzgün bir şekilde kesilmelidir. Aşağıda yüz parçalarının çıkarılması sırasıyla anlatılmıştır.

- **Yüz parçası 1:** Kalıptan sökölüp kartona yapıştırılan ön parça karton üzerine konularak etrafından çizilir. Her iki tarafına monta payı (18-20mm) verilir. (Bu modülde 18mm monta payı verilmiştir.) Bu modelde bindirme veya kıvrıma payı olmadığı için başka pay vermeye gerek yoktur.. Üzerine tanımlama bilgisi yazılarak bitirilir (Şekil 2.1).
- **Yüz parçası 2:** Kalıptan sökölüp kartona yapıştırılan parça karton üzerine koyularak etrafından çizilir. Her iki tarafına monta payı verilir. Zımba yerine kanal açılır. Arka parçanın geçeceği yer gösterilmelidir Şekil 2. 2.

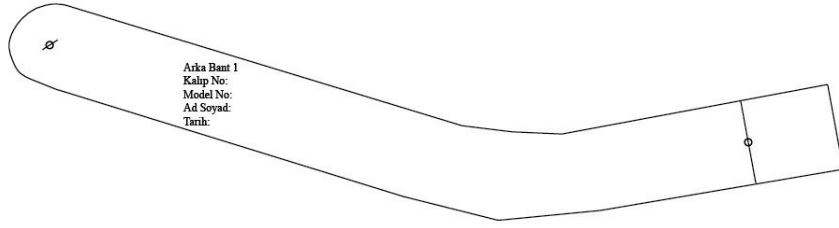

Şekil 2. 1: Yüz parçası 1

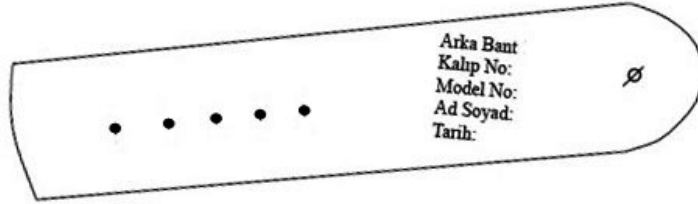
Şekil 2. 2: Yüz parçası 2

- **Arka parça 1:** Kalıptan sökölüp kartona yapıştırılan parça karton üzerine koyularak etrafından çizilir. Toka yerine verilecek pay tokenın büyüklüğüne ve kalınlığına bağılı olarak değişebilir. Bu modölde tokenın takılacağı yere 2,5 cm pay verildi Şekil 2.3 .

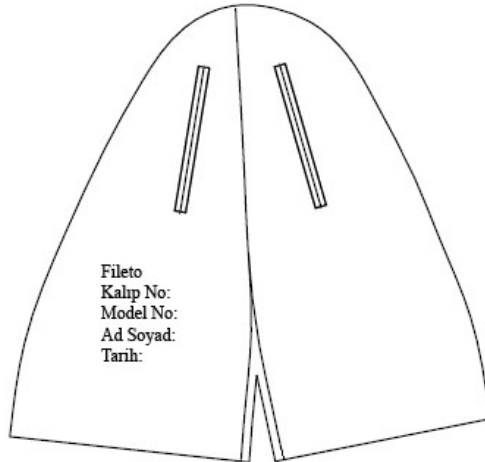
Şekil 2. 3: Arka parça 1

- **Arka parça 2:** Kalıptan sökölüp kartona yapıştırılan parça karton üzerine koyularak etrafından çizilir. Tokanın geöeğı delikler gösterilmelidir Şekil 2.4.

Şekil 2. 4: Arka parça 2

- **Fileto:** Bantların geöeğı yerler öentikle gösterilmelidir. Ayrıca çatı dikiş iöin 1-1,5 mm çatı dikiş i payı verilmelidir.

Şekil 2. 5: Fileto

2.6. Kontrol

Istampalar kesildikten sonra birbirleri üzerine koyularak kontrol edilebilir. Eğıer kalıp üzerinde kontrol yapılacaksa sayaları kesilerek kalıp üzerine oturtularak kontrol edilmelidir.

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Karton hazırlayınız.	➤ İstampaların sığacağı büyüklükte karton hazırlayınız.
➤ Yüz parçalarını kalıp üzerinden sökünüz.	➤ Yüz parçalarını kalıp üzerinden sökerken bandı esnetmemeye özen gösteriniz.
➤ Yüz parçalarını tekniğine uygun olarak yapıştırınız.	➤ Yüz parçalarını kırıştırmadan kartona yapıştırınız.
➤ Düzeltmeleri yapınız.	➤ Bant kenarlarında düzensizlikleri düzeltiniz
➤ İstampaları kesiniz.	➤ Bantların en dış kısmından düzgün bir şekilde kesiniz.
➤ Yüz parçalarını teker teker tekrar kartona aktarınız.	➤ Üzerlerindeki bütün nokta ve işaretleri kartona aktarınız. ➤ Monta payı veriniz. ➤ Tanımlama bilgilerini yazınız.
➤ Kontrolleri yapınız.	➤ İstampaları birbirleri üzerine koyarak kontrollerini yapınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

OBJEKTİF TEST (ÖLÇME SORULARI))

Aşağıdaki cümleleri doğru veya yanlış olarak değerlendiriniz.

1. (...)Bant kalıp üzerinden sökülürken esnetilmemeye özen gösterilmelidir.
2. (...)Bant karton üzerine yapıştırılırken gelişigüzel hareket edilebilir.
3. (...) Kartona yapıştırılan bant kenarlarından kesilir ve başka bir kartona kopya edilerek kenarları düzeltilir.
4. (...)Yüz ıstampalarına 10 mm kıvrıma payı verilir.
5. (...)Yüz ıstampa parçalarına 18 mm monta payı verilir.

DEĞERLENDİRME

Objektif testteki cevaplarınızı, cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek, kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt yaşadığınız sorularla ilgili konuları, faaliyete dönerek tekrar inceleyiniz.

Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz uygulama testine geçiniz.

UYGULAMALI TEST

Erkek sandalet modelinin yüz ıstampalarını çıkarma işlemini yapınız. Yaptığınız bu uygulamayı aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri		Evet	Hayır
1.	Kartonları ıstampaların sığacağı büyüklükte hazırladınız mı?		
2.	Yüz parçalarını kalıp üzerinden bandı esnetmeden söktünüz mü?		
3.	Bandı kırıştırmadan yapıştırdınız mı?		
4.	Bozuk çizgileri düzelttiniz mi?		
5.	Yüz ıstampalarını pürüzsüz bir şekilde kestiniz mi?		
6.	Yüz parçalarını başka bir kartona aktardınız mı?		
7.	Monta payı verdiniz mi?		
8.	Gerekli çentikleri atınız mı?		
9.	ıstampaların kontrollerini işaretlere göre yaptınız mı?		
	Toplam		

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızın hepsi “Evet” olmalıdır. Eğer “Hayır” cevabınız varsa uygulamayı tekrar ediniz.

Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz diğer öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ- 3

AMAÇ

Bu faaliyette verilen bilgiler doğrultusunda, gerekli ortam sağlandığında erkek sandalet modelinin taban elemanları ıstampalarını çıkarabileceksiniz.

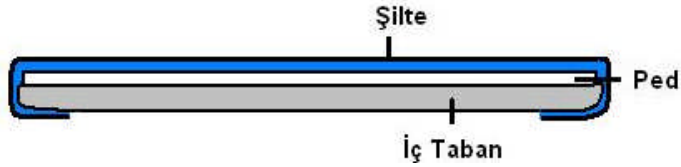
ARAŞTIRMA

- Model, ıstampa kitaplarından ve yabancı kaynaklardan erkek sandalet modelinin taban yapılarını araştırarak şekillerini çiziniz. Sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

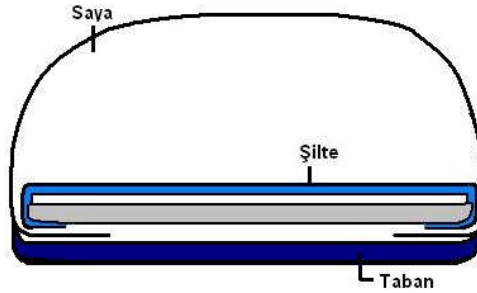
3. TABAN ELEMANLARI İSTAMPALARI

Sayada olduğu gibi ayakkabı tabanı iç taban, mostra, ped, bütün veya kenar şilte, taban elemanlarından oluşur. İç taban, ped ve taban hazır temin edilebileceği gibi bunların ıstampası da çıkartılabilir.

Sandalet ve terlik tipi ayakkabılarda kullanılan taban elemanları Şekil 3.1. ve 3.2' de görülmektedir. Taban astarı ve şilte arasına ped konularak birleştirilir. Saya bu parçaya montalanarak tabanı atılır (Şekil 3.2). İstenirse şilte üzerine mostra yapılabilir. Mostra ıstampası için “Terlik Modeli” modülüne bakınız.

Şekil 3. 1: Şilte, ped ve iç tabanın birleştirilmesi

Şekil 3. 2: Saya ile tabanın birleştirilmesi

Bu modülde iç taban, bütün şilte, ıstampaları çıkarılmıştır.

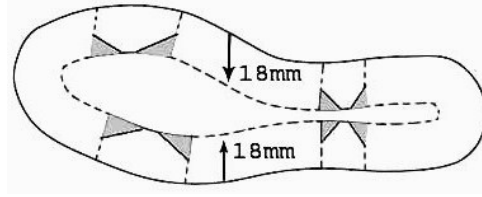
3.1. İç Taban İstampası

Kalıp alt yüzünden sökülen bant kartona yapıştırılır. Etrafından düzgün şekilde kesilir (Fotoğraf 3.1).

Fotoğraf 3. 1: Kalıp alt formunun kartona yapıştırılmış hali

Kalıp alt formu üzerideki işaretlerle birlikte kartona yeniden aktarılır. Bu işaretlerden monta payı kadar (18mm) içeri pergel yardımı ile çizilir. Şekil 3.3'te görüldüğü gibi sayanın iç tabanla birleşeceği yerler kanal veya çentikle işaretlenir.

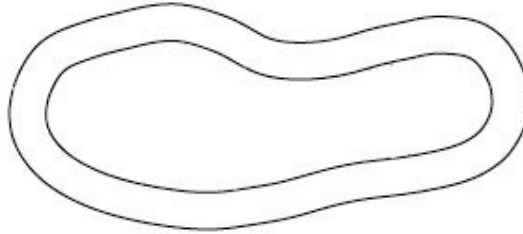

Şekil 3. 3: İç taban ıstampası

3.2. Bütün Şilte İstampası

Şilte ıstampası, ayakkabının iç tabanını kaplamak için yapılır. Yapılan ıstampaya iç tabanın bütün yüzeyini kaplayacak şekilde ise “bütün şilte”, iç tabanın sadece kenarlarını kaplayacak şekilde ise “Kenar şilte” denir. Kenar şilte için “Terlik Modeli” modülüne bakınız.

- İç taban ıstampası kartona aktarılır. Etrafına 20-25mm pay verilerek şilte ıstampası elde edilir. İç taban kalın malzemedен kullanılmışsa kalınlık ölçüsü paya eklenir.

Şekil 3. 4: Şilte ıstampası

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ İç Taban bandını sökünüz.	➤ Bantlamaya başladığınız yönden sökünüz. ➤ Bandı esnetmeyiniz.
➤ Bandı kartona aktarınız.	➤ Bandı esnetmeden ve kırıştırmadan kartona aktarınız.
➤ İç Taban ıstampasını kesiniz.	➤ En dış kenarından düzgün bir şekilde kesiniz.
➤ Tekrar kartona aktarınız.	➤ İç taban üzerindeki bütün işaretlerle birlikte yeni kartona aktarınız.
➤ Sayanın montalanacağı yerleri işaretleyiniz.	➤ Montaj payı kadar içeri girerek çentikle işaretleme yapınız.
➤ İç taban ıstampasını kartona aktarınız.	➤ Düzgün şekilde aktarınız.
➤ Etrafına pay veriniz.	➤ 20-25mm arası pay veriniz.
➤ Dış kenarından kesiniz.	➤ Düzgün şekilde kesiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

OBJEKTİF TEST (ÖLÇME SORULARI)

Aşağıdaki cümleleri doğru veya yanlış olarak değerlendiriniz.

1. (...) Taban astarı, şilte ile ped arasına konur.
2. (...) İç taban ıstampasına 20-25mm pay verilerek şilte ıstampası elde edilir.
3. (...) İç tabanın kenarlarını kaplayan şilteye kenar şilte denir.
4. (...) İç tabana monta işaret yerleri monta payı kadar içeri girilerek verilir.
5. (...) İstenirse mostra ıstampası da çıkarabilir.

DEĞERLENDİRME

Objektif testteki cevaplarınızı, cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek, kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt yaşadığınız sorularla ilgili konuları, faaliyete dönerek tekrar inceleyiniz.

Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz uygulama testine geçiniz.

UYGULAMALI TEST

Erkek sandalet modelinin mostra ıstampasını çıkarma işlemini yapınız. Yaptığınız bu uygulamayı aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri		Evet	Hayır
1.	Bantlamış olduğunuz mostrayı esnetmeden söktünüz mü?		
2.	Bandı esnetmeden ve kırıştırmadan kartona aktardınız mı?		
3.	Dış kısmından düzgünce kestiniz mi?		
4.	Üzerindeki bütün işaretlerle birlikte yeni bir kartona aktardınız mı?		
5.	Etrafına 20-25mm pay vererek şilte ıstampası elde ettiniz mi?		
6.	İç taban ıstampasına monta payı kadar içeri girerek çentik attınız mı?		
Toplam			

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızın hepsi “Evet” olmalıdır. Eğer “Hayır” cevabınız varsa uygulamayı tekrar ediniz.

Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz Modül Değerlendirme’ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Bir erkek sandalet modelinin standardını, yüz ve mostra ıstampalarını tekniğine uygun olarak çıkarınız. Yaptığınız uygulamaları aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri		Evet	Hayır
1.	Kalıp Profil Çıkarma modülünde anlatıldığı şekilde bantlayıp işaretleme yaptınız mı?		
2.	Temel noktaları (Ön ve arka orta çizgi, tarak çizgisi) işaretlediniz mi?		
3.	Kalıbın alt yüzeyini Profil Çıkarma modülüne uygun olarak bantlayıp ve fazlalıkları kalıp alt kenarından kestiniz mi?		
4.	Modeli kalıp üzerine ölçülerine uygun şekilde çizdiniz mi?		
5.	Model çizgilerinin kalıbın alt yüzeyine gelen kenarlarını işaretlediniz mi?		
6.	Düzeltilmeleri kontrol ederek yaptınız mı?		
7.	Model çizgileri dışında kalan yerleri kalıp üzerinden temizlediniz mi?		
8.	Kartonları ıstampaların sığacağı büyüklükte hazırladınız mı?		
9.	Yüz parçalarını kalıp üzerinden bandı esnetmeden söktünüz mü?		
10.	Bandı önce ön orta çizgiden başlayarak yapıştırdınız mı?		
11.	Bozuk çizgilerin düzeltilmelerini yapıp payları ve 18 mm monta payını pergel mesafesini bozmadan verdiniz mi?		
12.	Bantlamış olduğunuz mostrayı esnetmeden söktünüz mü?		
13.	Bandı esnetmeden ve kırıştırmadan kartona aktardınız mı?		
14.	Dış kısımdan düzgünce kestiniz mi?		
15.	Üzerindeki bütün işaretlerle birlikte yeni bir kartona aktardınız mı?		
16.	Etrafına 20-25mm pay vererek şilte ıstampası elde ettiniz mi?		
17.	İç taban ıstampasına monta payı kadar içeri girerek çentik attınız mı?		
18.	Son kontrolleri yaptınız mı?		
19.	Zamanı iyi kullandınız mı?		
Toplam			

DEĞERLENDİRME

Yapılan değerlendirme sonunda Hayır cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız modülü tekrar ediniz.

Bütün cevaplarınız Evet ise modülü başarı ile tamamladınız, tebrik ederiz.

İlgili kişi ile iletişim kurarak bir sonraki modüle geçiniz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1'İN CEVAP ANAHTARI

Sorular	Cevaplar
1.	D
2.	D
3.	Y
4.	Y
5.	D

ÖĞRENME FAALİYETİ-2'NİN CEVAP ANAHTARI

Sorular	Cevaplar
1.	D
2.	Y
3.	D
4.	Y
5.	D

ÖĞRENME FAALİYETİ-3'ÜN CEVAP ANAHTARI

Sorular	Cevaplar
1.	Y
2.	D
3.	D
4.	D
5.	D

KAYNAKÇA

- DURMAZ İsmail, **Istampa Ders Notları**, İstanbul, 2005.
- Garley A. M, Shoemaking Dictionary, England, 2001.
- KALKAN, Ali, **Istampa Ders Notları**, İstanbul, 2005.
- KASTAN, Cengiz, **Modern Yöntemle Stampa Çıkarma**, İstanbul, 2003.
- KILIÇ, Birgül, **Istampa Ders Notları**, İstanbul, 2005
- M.E.B. MEGEP, **Ayakkabı Teknolojisi Alanı Profil Çıkarma Modülü**, İstanbul, 2006.
- MEGEP, **Ayakkabı Teknolojisi Alanı Ayakkabıda Ölçü Modülü**, İstanbul, 2006.
- MEGEP, **Ayakkabı Teknolojisi Alanı Maskaretsiz Molyer Modeli Modülü**, İstanbul. 2006.
- Patrick, H.J. **Modern Pattern Cutting And Design**, England, 1983.
- SHARP, H.Michael. **The Pattern Cutter's HandBook**, Londra.
- SHARP, Everett, Westley. **Footwear Open Tech Units**, England, 1989.
- SÜRENKÖK, Ruhi, **Ayakkabıyı Öğreniyorum**, Cilt 2, İzmir, 1994.
- UNİDO (İstanbul Ticaret Odası-Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Teşkilatı) Çeviren BİLEKE, Altan. **Istampa1-2**, İstanbul, 2006.
- UYAR, Mustafa, **Istampa Ders Notları**, İstanbul, 2005
- YILMAZ, Yasemin, **Istampa Ders Notları**, İstanbul, 2005
- William, A. Rossi, **The Complete Footwear Dictionary**, Florida, 2000.
- <http://www.rdf.com.tr>
- <http://www.zappos.com>
- <http://www.nationalgeographic.com.tr>